

หอการค้าไทย
THE THAI CHAMBER OF COMMERCE
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
BOARD OF TRADE OF THAILAND

คู่มือการจัดการธุรกิจด้วย หลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

สำหรับผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวและบริการ

เล่ม

1

จุดเริ่มต้นการทำธุรกิจด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน
หลักการ / กระบวนการ / คุณค่า

**คู่มือการจัดการธุรกิจด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวและ
บริการ: จุดเริ่มต้นการทำธุรกิจด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน หลักการ/ กระบวนการ/ คุณค่า**

ปีที่พิมพ์ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

จัดทำโดย คณะกรรมการเศรษฐกิจหมุนเวียนและสิ่งแวดล้อม หอการค้าไทย

150 ถนนราชบพิธ แขวงวัดราชบพิธ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200.

โทรศัพท์ 0 2018 6888

หอการค้าไทย
THE THAI CHAMBER OF COMMERCE
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
BOARD OF TRADE OF THAILAND

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	4
สัญญาณจากโลกของเรา	6
หมุนเวียนเพื่อความยั่งยืน แนวคิดสู่ทางรอดแห่งอนาคต	9
มากกว่าความยั่งยืน คือทางรอดแห่งอนาคต	12
แรงบันดาลใจสู่การลงมือทำ	16
ปัจจัยความสำเร็จสู่ธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	21
เริ่มต้นที่ผู้บริหาร	21
พนักงานคือกำลังสำคัญ	22
เครือข่ายและความร่วมมือ	24
เริ่มจากตรงไหนดี ?	26

บทนำ

ลองสังเกตดูว่าใน 1 วัน เราสร้างขยะอย่างน้อยกี่ชิ้น

ผลสำรวจบ่งชี้ว่า คนไทยสร้างขยะพลาสติกอย่างน้อย 9 ชิ้นต่อวัน เช่น แก้วกาแฟ ถุงหิ้ว กล่อง ชองน้ำปลา ซ้อน-ล้อม ซึ่งมากถึง 139 กรัม/คน/วัน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2565) และยังมีกิจกรรมภาคส่วนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ หรือการเกษตรและปศุสัตว์ ได้สร้างขยะและการปนเปื้อนจากการจัดการของเสียอย่างไม่ถูกต้อง ทำให้เป็นภาระแก่สิ่งแวดล้อม ทั้งอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น ภัยน้ำท่วม ภัยแล้ง สารเคมีสู่มแม่ น้ำและหน้าดิน

ปรากฏการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวและบริการโดยตรง เพราะต้องอาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติ เช่น อาหารผลิตภัณฑ์ แหล่งท่องเที่ยว ทำให้ต้องพึ่งพาทรัพยากรที่มีเหลืออยู่อย่างจำกัด ทางออกที่จะช่วยให้รอดพ้น คือ การปรับตัวให้ธุรกิจเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นด้วย “หลักเศรษฐกิจ

หมุนเวียน” ผ่านชุดคู่มือ 4 เล่ม

- 1) แนวคิดหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 2) การจัดการอาหารและวัตถุดิบ
- 3) การจัดการขยะอาหาร
- 4) การจัดการขยะพลาสติก

ควบคู่ไปกับ ชุดวิดีโอ 6 ตอน

- 1) ภาพรวมของเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 2) การจัดการวัตถุดิบอาหาร
- 3) การจัดการอาหารเหลือและอาหารส่วนเกิน
- 4) การจัดการขยะอาหาร
- 5) การจัดการขยะพลาสติก: ชนิดพลาสติก-การลดขยะพลาสติก
- 6) การจัดการขยะพลาสติก: แยก-กำจัด-ส่งต่อขยะพลาสติก

หวังว่าชุดคู่มือถอดบทเรียนนี้จะช่วยลดประสิทธิภาพความมุ่งมั่นให้แก่ผู้ประกอบการ จัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าไปพร้อมกับเพิ่มพูนรายได้ หมุนเวียนสู่ความยั่งยืน

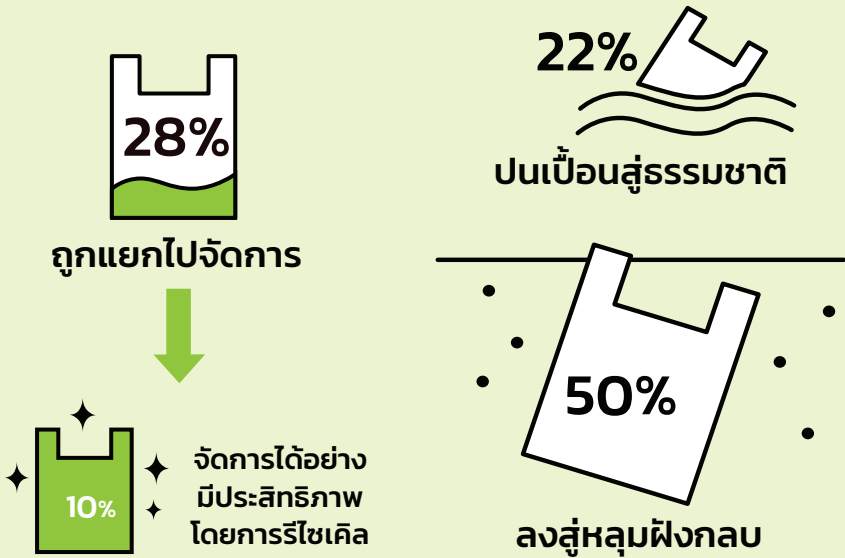

“ โรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นที่มาของการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน ในภาพรวมมันไม่ใช่แค่ตัวธุรกิจเอง แต่รวมไปถึง
ชุมชนทั้งรายได้ชุมชน การเข้าไปใช้ประโยชน์ในแหล่งท่องเที่ยว
นั้น ๆ ก็จะเป็นในเชิงอนุรักษ์ ”

คุณอุ๊-อันติกา ศรีรักษา
ผู้จัดการทั่วไป โรงแรมปกาสะรินทร์ จ.กระบี่

สัญญาณ จากโลกของเรา

World Economic Forum (2022) เปิดเผยปริมาณขยะพลาสติกที่ถูกแยกไปจัดการอยู่ที่ 28% แต่มีไม่ถึง 10% ที่ถูกรีไซเคิลอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่อีก 22% ปนเปื้อนสู่ธรรมชาติ และอีก 50% ลงสู่หลุมฝังกลบ ซึ่งก็ปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมอยู่ดี

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (2564) รายงานถึงปริมาณขยะพลาสติกในช่วงที่มีการแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโควิด-19 พุ่งสูงขึ้น 15% และสถาบันวิจัยสกรไทยได้คาดการณ์ปริมาณขยะพลาสติกจากยอดสั่งซื้อบริการส่งอาหาร (Food Delivery) โดยประเมินจากการสร้างขยะแต่ละครั้ง อย่างต่ำ 6 ชิ้น ได้แก่ กล่องอาหาร ถุงใส่น้ำปลาพริก ซ้อนพลาสติก ล้อมพลาสติก ถุงใส่ช้อนส้อม และถุงพลาสติกหูหิ้ว ซึ่งอาจสูงถึง 280 ล้านชิ้น/วัน

เมื่อขยะพลาสติกชนิดความหนาแน่นต่ำพบได้ในพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single use plastic) ที่หลุดออกสู่ธรรมชาติ เมื่อถูกความร้อนและรังสีจากแสงแดดจะสามารถปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้น 488 เท่า (Royer, 2018) ซึ่งก๊าซเหล่านี้ส่งผลต่อระบบนิเวศ ทั้งการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิของโลก สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ฯลฯ วิกฤตขยะล้นโลกส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวและ

บริการ เนื่องจากต้องพึ่งพาอาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติ และทัศนียภาพความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ต่อให้ธุรกิจมีกำไรมากแค่ไหน แต่ถ้าไม่มีทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้พึ่งพิง ก็ถือว่าสูญเปล่าอยู่ดี ในฐานะผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวอย่างไร เพื่อให้ธุรกิจสร้างรายได้ เพิ่มกำไร ขนานคู่ไปกับความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและชุมชน

หมุนเวียน เพื่อความยั่งยืน

แนวคิดสู่ทางรอดแห่งอนาคต

เศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy

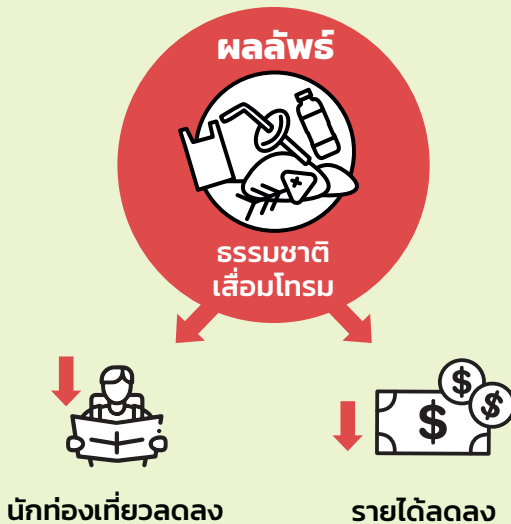
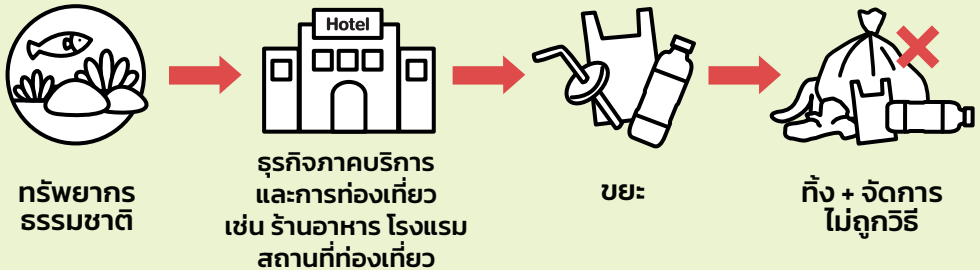
แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนจะทำให้ผู้ประกอบการแก้ปัญหาทรัพยากรที่มีจำกัด มาขยายวงจรชีวิตของวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เมื่อแหล่งท่องเที่ยวได้รับผลกระทบจากวิกฤตสิ่งแวดล้อม ธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการย่อมได้รับผลกระทบเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของต้นทุนการบริหารจัดการทรัพยากร การสร้างจุดขายและแรงจูงใจเพื่อดึงดูดลูกค้า แน่หน่อนว่าการลดใช้ทรัพยากร รวมถึงการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ซ้ำเป็นการออกแบบพฤติกรรมตั้งแต่ต้นทางเพื่อจำกัดปริมาณการนำทรัพยากรใหม่มาใช้ แต่อีกหนึ่งกุญแจสำคัญในการใช้อย่างคุ้มค่าคือ การบริหารจัดการเมื่อทรัพยากรเหล่านั้นสิ้นอายุการใช้งาน ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

ธุรกิจบนการจัดการที่ **แตกต่าง**

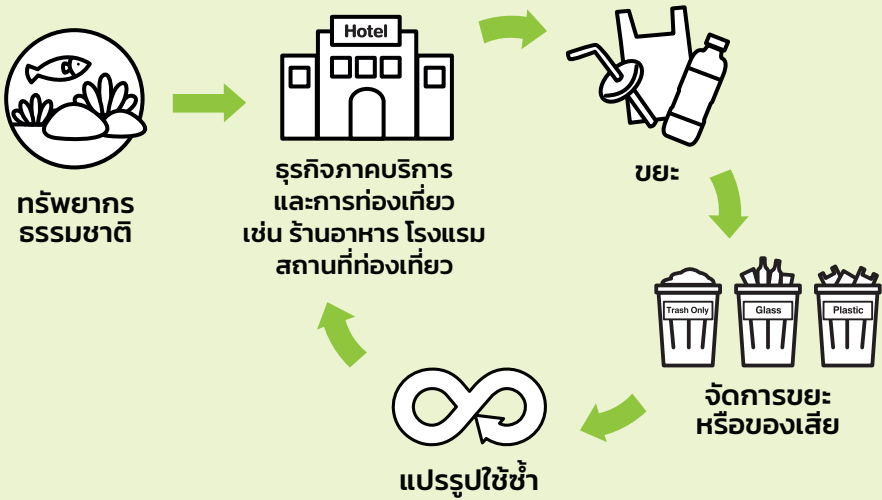
การจัดการแบบ “ใช้แล้วทิ้ง” Linear Economy

แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนจะทำให้ผู้ประกอบการแก้ปัญหามลพิษจากทรัพยากรที่มีจำกัด มาขยายวงจรชีวิตของวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเดิมทีธุรกิจส่วนใหญ่ดำเนินการแบบ Make > Use > Dispose พูดยให้เข้าใจง่าย ๆ คือ ใช้แล้วทิ้ง ทิ้งสิ้นเปลืองทรัพยากร ต้นทุนการจัดการค่อนข้างสูง แถมเกิดขยะตามเส้นทางการผลิตอีกด้วย

การจัดการแบบ “หมุนเวียน” Circular Economy

ขณะที่แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นวงจรแบบ Make > Use > Return กล่าวคือใช้แล้วสร้างให้เกิดใหม่ เช่น ขยะเศษอาหารถูกเปลี่ยนมาเป็นปุ๋ยชีวภาพหรือก๊าซชีวภาพ ขยะพลาสติกที่ส่งกลับไปให้ผู้ผลิตนำไปรีไซเคิลได้อีกครั้ง

นักท่งเกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น

รายได้เพิ่มขึ้น

มากกว่าความยั่งยืน คือ ทางรอดแห่งอนาคต

ธุรกิจที่นำแนวคิดเศรษฐกิจ
หมุนเวียนมาใช้แล้วเกิด
ผลกระทบเชิงบวกมีดังนี้

ลดต้นทุน กำไรเพิ่ม

โรงแรมปกาสัย รีสอร์ท จ.กระบี่ บริหารจัดการน้ำ
ผ่านกระบวนการบำบัดและตรวจสอบคุณภาพจึงจะ
สามารถหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งลดต้นทุน
ค่าน้ำถึง 37%

“เราเริ่มเก็บตัวเลขในปี 2558 พบว่า เคยใช้น้ำ 800 ลิตร/ห้อง/คืน รวมไปถึงรดน้ำต้นไม้และสระว่ายน้ำ ซึ่งคิดเป็น 30% ปริมาณน้ำที่ใช้ แต่ในปัจจุบันเราประหยัดน้ำได้ถึง 300 ลิตร/ห้อง/คืน และใช้น้ำที่บำบัดมารดน้ำต้นไม้ของโรงแรม ลดปริมาณการใช้น้ำเกือบ 40%”

คุณอู๋-อันทิกา ศรีรักษา
ผู้จัดการทั่วไป โรงแรมปกาสัย รีสอร์ท จ.กระบี่

อีกหนึ่งธุรกิจที่สามารถลดต้นทุนจากการจัดการวัตถุดิบอาหาร คือ **โรงแรมศิวาเทล บางกอก กรุงเทพฯ** ที่สามารถลดต้นทุนวัตถุดิบจาก 36% เหลือ 29% และยังสนับสนุนเกษตรกรอินทรีย์โดยตรง ช่วยลดต้นทุนแฝงที่เกิดขึ้นด้วย

“โรงแรมศิวาเทล ต้องการจะซื้อวัตถุดิบอาหารจากเกษตรกรโดยตรงนอกจากความสดใหม่ที่ได้ เรายังได้ราคาจากแหล่งผลิตโดยตรง ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางหรือค่าขนส่งต่าง ๆ”

คุณอลิสรา ศิวาธาร ประธานกรรมการบริหารโรงแรมศิวาเทล บางกอก กรุงเทพฯ

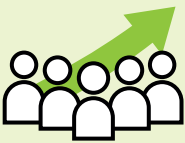
ดึงดูดนักท่องเที่ยวยุคใหม่

สถานประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีแนวคิดเดียวกันได้ปัจจุบัน มีนักท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

ใช้ให้คุ้มครองธรรมชาติได้ประโยชน์

สำหรับ**สวนสมดุลง.สมุทรสงคราม** มีการจัดการขยะแบบครบวงจรโดยไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม เช่น เลมอนที่นำมาจากสวนฝั่งพุทธาราสานำเนื้อและน้ำเลมอนมาทำอาหาร ส่วนเปลือกเลมอนนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและปุ๋ยหมักเพื่อจำหน่ายและใช้เอง ส่วนเมนูอาหารทางสวนสมดุลงอกแบบไว้เป็นอย่างดีว่าลูกค้าสามารถรับประทานได้จนหมดจาน เศษอาหารและอาหารส่วนเกินจากการประกอบอาหาร เช่น กากกะทิ เศษผัก เศษผลไม้ สามารถนำไปเป็นอาหารเลี้ยงไก่หรือปลาได้โดยไม่ต้องพึ่งอาหารเร่งโต

สร้างเครือข่ายเสริมกำลัง

การสร้างความร่วมมือและสนับสนุนธุรกิจของชุมชนเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ สร้างความเข้มแข็งในรูปแบบเกื้อกูลกัน ตัวอย่างจากร้าน**ข้าวใหม่ปลามัน จ.สมุทรสงคราม** มีแนวคิดการขายอาหารเชิงความรู้ วัฒนธรรม มีเรื่องราวผ่านอาหารท้องถิ่น เพราะต้องการสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่ สืบต่อคนรุ่นหลัง ส่วน**สุภัทราแลนด์ จ.ระยอง** ทำความร่วมมือกับหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมและสถาบันการศึกษาเพื่อขอทุนสนับสนุน งานวิจัย หรือองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาเผยแพร่ให้ชาวสวนได้ต่อยอด

“เราเริ่มมาจากสวนผลไม้ธรรมดา ๆ แต่อยากจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวมีบุฟเฟ่ต์ผลไม้ตามฤดูกาลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร บางอย่างเราไม่ได้เก่งก็ต้องพึ่งพาคณะอื่น ไปเอาความรู้จากคนข้างนอกมาพัฒนาขอให้เขาช่วยเหลือเรา สนับสนุนเราจนกลายเป็นเครือข่ายที่ขับเคลื่อนเรื่องเดียวกัน”

คุณอ้วน-โชติชัย บัณฑิตชัย ผู้จัดการสวนสุภัทราแลนด์

ข้อดีของการทำ เศรษฐกิจหมุนเวียน

1

ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มกำไรในระยะยาว

2

เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

3

แปรรูปทรัพยากร เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

4

เพิ่มโอกาสทางการตลาดและธุรกิจ

5

สร้างเครือข่ายการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

“ ในแง่รายได้เราไม่ได้มองเป็นประเด็นหลัก แต่เรามองเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ และจะมองว่าสิ่งแวดล้อมที่มีความสมดุลเป็นสิ่งที่มีดั้งเดิม แต่ถูกทำให้เสียสมดุลไป เราจึงอยากฟื้นฟู เยียวยาให้กลับสู่สมดุลที่ดี ได้อยู่กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน หากเป็นไปได้เมื่อคุณมาเยี่ยมชมของเราแล้ว กลับออกไปแล้วคุณเข้าใจธรรมชาติมากขึ้น เข้าใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจนทำให้คุณอยากรักษามันไว้ ”

คุณเอี่ยม-อติคุณ ทองแดง
หนึ่งในผู้ก่อตั้งสวนสมดุล จ.สมุทรสงคราม

แรงบันดาลใจ สู่การลงมือทำ

เมื่อแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนสามารถสร้างคุณค่าแก่ธุรกิจ สิ่งแวดล้อม และชุมชนได้ ความมุ่งมั่นเพื่อจะปรับเปลี่ยนธุรกิจของตนเองให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมย่อมเป็นเหตุผลแรกของผู้ประกอบการ เพื่อให้เห็นตัวอย่างมากขึ้น ไปดูสถานประกอบการที่นำแนวคิดไปใช้ดังนี้

โรงแรมศิวาเทล บางกอก กรุงเทพฯ

แม้จะเป็นโรงแรมใจกลางกรุงเทพฯ ที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ แต่ไม่ใช่ปัญหาสำหรับศิวาเทลในการบริหารพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ แบ่งพื้นที่เป็นบริเวณแยกขยะ เปลี่ยนดาตไฟฟ้าหรือรีมระเบียงว่างเปล่ามาปลูกพืชสมุนไพรที่กินได้ นอกจากนี้ มีการรับซื้อวัตถุดิบโดยตรงจากเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการขนส่ง วางแผนการจัดการปลายทางของขยะอาหาร เช่น อาหารส่วนเกินหรือขยะอินทรีย์ นำมาทำปุ๋ยหมักชีวภาพ บางครั้งส่งอาหารส่วนเกินให้เครือข่าย SOS เพื่อส่งต่อให้คนยากไร้ หรือส่งเปลือกไข่ไก่ให้ผู้ผลิตเพื่อเป็นอาหารไก่ต่อไป

สวนสมดุ จ.สมุทรสงคราม

อาศัยการพึ่งพาจากระบบนิเวศให้เติบโตตามธรรมชาติโดยไม่พึ่งสารเคมี เช่น เศษใบไม้และอาหารเหลือทิ้งนำมาทำปุ๋ยหรือให้อาหารสัตว์ ขยะพลาสติกจากนักท่องเที่ยวมีการคัดแยกและจัดส่งไปยังปลายทางให้ถูกต้อง ขณะเดียวกันก็นำผลผลิตจากสวนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อใช้และเพิ่มรายได้ อาทิ สมู โฟม ล้างหน้า น้ำยาล้างจาน ฯลฯ ทั้งนี้สวนสมดุเลี้ยงชันโรง (แมลงที่อ่อนไหวต่อสารเคมี) ดัชนีชี้วัดความสมบูรณ์ตามธรรมชาติที่นอกจะช่วยผสมเกสรขยายพันธุ์พืชแล้ว ยังได้น้ำผึ้งไว้ขายและใช้ปรุงอาหารอีกด้วย

จูนิซาล์ รีสอร์ท จ.สมุทรสงคราม

ที่พักริมน้ำติดตลาดน้ำอัมพวา ใช้แนวคิด Green to Sustainability Hotel เริ่มเปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถเติมได้ มีจุดแยกขยะชัดเจน ปรับเปลี่ยนวัตถุดิบอาหารในครัวด้วยผลิตภัณฑ์จากชุมชน มีการประสานความร่วมมือกับคนในพื้นที่เพื่อนำขยะอาหารส่งต่อให้เกษตรกรหรือชาวบ้านเอาไปขายสร้างรายได้

แต่ละสถานประกอบการนำแนวคิดไปใช้ ขึ้นอยู่กับพื้นที่และทรัพยากรที่มีจำกัด แต่สิ่งสำคัญคือการใช้ผู้นำที่มุ่งมั่นสู่การทำธุรกิจที่มั่นคง ประกอบกับพนักงานในองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน เชื่อมโยงพันธมิตรรอบตัวมาช่วยสนับสนุน ทำให้เศรษฐกิจหมุนเวียนประสบความสำเร็จ ขับเคลื่อนแนวคิดให้กลายเป็นแนวปฏิบัติได้จริง

สถานประกอบการ	เป้าหมายการทำธุรกิจ	ตัวอย่างการนำเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้
โรงแรมศิวาเท บางกอก กรุงเทพฯ	มุ่งสู่ Sustainable Boutique Hotel แห่งแรกในกรุงเทพฯ	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนเกษตรกรอินทรีย์และท้องถิ่น ลดวงจรการผลิตที่เน้นจำนวนหันมาบริโภคตามฤดูกาล จัดการขยะอาหาร เช่น ทำปุ๋ยหมัก เลี้ยงหนอนแมลงวันลาย อาหารส่วนเกินบางประเภทส่งต่อให้เครือข่าย เช่น SOS หรือ ผู้ผลิตต้นทาง
สวนสมดุ ลอันพวา จ.สมุทรสงคราม	สมดุลระหว่างความเป็นเมืองและธรรมชาติโดยไม่เบียดเบียนใคร	<ul style="list-style-type: none"> นำ 'วนเกษตร' มาใช้เพื่อสร้างสมดุล ไม่เบียดเบียนธรรมชาติ เลี้ยง 'ชันโรง' สร้างความหลากหลายทางชีวภาพ ตัวชีวิตการเป็นพื้นที่ปลอดสารเคมี และผลผลิตพลอยได้ อาทิ น้ำผึ้งชันโรง ใช้วัตถุดิบท้องถิ่นเพื่อลดการขนส่ง สนับสนุนชุมชนท้องถิ่น
อุทยาน รีซอร์ท จ.สมุทรสงคราม	ธุรกิจช่วยโลก ช่วยชุมชน ช่วยตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> การออกแบบอาคารสถานที่ให้โปร่งโล่ง เพื่อลดการใช้เครื่องปรับอากาศในห้องพัก เพิ่มถังขยะ 3 ประเภทในห้องพักสำหรับลูกค้า ผลิตภัณฑ์ในห้องพัก (Amenity) เป็นแบบเติม เช่น ยาสระผม ครีมนวดน้ำ

“แม้ว่าคนจะนึกถึงศิวาเทลเป็นแบรนด์แรกเมื่อพูดถึงการท่องเที่ยวและโรงแรมที่รักชโลภ แต่กว่าจะมีวันนี้ได้เราได้เริ่มทำงานกันอย่างเตาะเตาะตั้งแต่สิบกว่าปีที่แล้ว เพราะฉะนั้นใครที่เริ่มมีความคิดหรือเริ่มลงมือทำแล้วก็อย่าเพิ่งท้อ เพราะว่างานเรื่องความยั่งยืนนั้นไม่มีที่สิ้นสุดและสามารถทำได้เรื่อย ๆ ทุกวัน จึงอยากให้สนุกกับสิ่งที่ทำมากกว่า เพราะจะมีสิ่งใหม่ให้เราเรียนรู้ ลงมือทำไปเรื่อย ๆ ”

คุณหญิง-อสิสรา ศิวายรร
ประธานกรรมการบริหารโรงแรมศิวาเทล บางกอก กรุงเทพฯ

ปัจจัยความสำเร็จ

สู่ธุรกิจที่เป็นมิตร

ต่อสิ่งแวดล้อม

เริ่มต้นที่ผู้บริหาร

ผู้บริหารขององค์กรถือว่าเป็นหัวเรือใหญ่กำหนดทิศทาง หากผู้บริหารมีความเข้าใจและมีความตั้งใจอย่างแท้จริง นโยบายที่ถูกขับเคลื่อนภายในองค์กรจะเป็นนโยบายที่มาจากหัวใจแล้วปรับให้เข้ากับธุรกิจของตัวเอง

โรงแรมศิวาเทล บางกอก กรุงเทพฯ

มุ่งสู่การเป็น Sustainable Boutique Hotel ในกรุงเทพฯ

คุณหญิง-อสิรา คิวยารร

ประธานกรรมการบริหารโรงแรมศิวาเทล บางกอก กรุงเทพฯ

สวนสมดุล จ.สมุทรสงคราม

พื้นที่ของการเรียนรู้วนเกษตรเพื่อสร้างสมดุลระหว่างวิถีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

คุณเอี่ยม-อติคุณ ทองแดง และคุณเม-เมราพร ทองแดง

ผู้ก่อตั้งสวนสมดุล จ.สมุทรสงคราม

ชญิชาณ์ ธีสรอร์ท จ.สมุทรสงคราม

ธุรกิจที่ดีต่อโลก ดีต่อชุมชนและดีต่อตนเอง

คุณอ๊อบ-พุทธปรานี วิชิตเลิศ

เจ้าของชญิชาณ์ ธีสรอร์ท จ.สมุทรสงคราม

ผู้ประกอบการสามารถใช้จุดยืนนี้ในการตอบคำถามได้ว่า “ทำไม” ธุรกิจของเราถึงต้องดำเนินการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน จะทำให้องค์กรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินงานมากขึ้น

พนักงานคือกำลังสำคัญ

บุคลากรหรือพนักงานถือว่าเป็นกำลังสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนงานให้เกิดขึ้นจริง การให้ความรู้ความเข้าใจแก่พนักงาน สร้างการมีส่วนร่วม จะส่งเสริมให้พนักงานเห็นคุณค่าสิ่งที่ต้องทำไปพร้อมกับสร้างแรงจูงใจให้พวกเขาทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

1

ถ่อมตนทำ สำคัญตนถูก

มองหาคนที่เปิดรับสิ่งใหม่ๆ พร้อมกับรู้จักยืนในการทำงานของตนเอง

2

สร้างแรงจูงใจ แล้วลงมือทำ

สร้างแรงจูงใจแก่พนักงาน เพื่อดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพชัดเจน พร้อมกับแรงสนับสนุนหรือรางวัลแก่การเรียนรู้ที่ผ่านมา

ปกาสัย

ระบุเป้าหมาย กำหนดระยะเวลาให้ชัดเจน และมีผลการประเมินผลพนักงาน โดยผลประเมินนี้จะส่งผลต่อโบนัส และเงินเดือนของพนักงาน

คิวกาเทอ

การแบ่งรายได้บางส่วนหรือรายได้ทั้งหมดจากกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมให้แก่พนักงาน หรือใช้จัดกิจกรรมส่วนรวม เช่น การจัดเลี้ยงปีใหม่

สวนสามพราน

หากพนักงานรับประทานอาหารหมดจาน จะให้รางวัลเป็นขนมหวาน เช่น ไอศกรีม ลูกกี

3 มีส่วนร่วม ช่วยกันทำ

ผู้บริหารควรลงพื้นที่เพื่อรับประสบการณ์เดียวกับพนักงาน และคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง รวมถึงให้พนักงานแสดงความคิดเห็น เสนอไอเดียในการปรับปรุงเพื่อให้ระบบการทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะทำให้พนักงานรู้สึกภูมิใจว่าผลงานที่เกิดขึ้นมาจากแนวคิดและการลงมือปฏิบัติจากตัวของพวกเขาเอง

4 เพิ่มพูนความรู้

สนับสนุนบุคลากรหรือพนักงานไปอบรมเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับงานของตนเองได้ ตัวอย่างเช่น โรงแรมพอร์จูน แสงจันทร์ มีช ระยอง มีการทำ training กับ SCG ร่วมกับเทศบาลระยอง

5 ชี้ให้เห็นคุณค่า มองให้เห็นข้อดี

เมื่อพนักงานเห็นว่าหน้าที่รับผิดชอบของตนเองได้สร้างผลกระทบเชิงบวกต่อตัวเอง องค์กร หรือชุมชนรอบข้าง จะสามารถทำให้พนักงานมีความสร้างสรรค์ และแรงจูงใจในการทำงานต่อไปได้

“สวัสดีครับ ได้สร้างสรรค์เมนูใหม่ ๆ ผมเห็นว่าการที่ผมมีคุณค่า มันทำให้ตื่นนอนมาทุกวันแล้วมีแรงใจในการทำงาน”

คุณเอ้ หัวหน้าเชฟโรงแรมศิวาเทลา บางกอก กรุงเทพฯ

“รู้สึกสนุกอยากเรียนรู้เพิ่มไปเรื่อยๆ และภูมิใจเมื่อทำได้ เมื่อมีคนมาดูงานเขาก็สามารถนำกลับไปทำได้ เพราะวิธีการไม่ต่างกัน แต่อยู่ที่การประยุกต์ใช้ พอจบ training โรงแรมอื่นๆ ที่มาอบรมก็เริ่มนำไปทำ”

คุณเชียว หัวหน้าเชฟ โรงแรมปกาศัย รีสอร์ท จ.กระบี่

เครือข่ายและความร่วมมือ

การทำธุรกิจในปัจจุบัน ไม่สามารถอยู่รอดได้จากการทำเพียงคนเดียว ต้องพึ่งพาความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน

โรงแรมสวนสามพราน

จ.นครปฐม

พึ่งพาวัตถุดิบปลอดภัยจากเกษตรกรอินทรีย์ ขณะที่เกษตรกรมีใจในผลผลิตผ่านระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม Participatory Guarantee Systems (PGS) และสามารถวางแผนการผลิตได้โดยไม่มีผลผลิตส่วนเกิน

สวนสมดุลา

จ.สมุทรสงคราม

พึ่งพาเกษตรกรอินทรีย์หรือประมงพื้นบ้านภายในจังหวัด ช่วยสร้างโอกาสให้แก่ชุมชนด้านรายได้และอำนาจกำหนดราคาสินค้าด้วยเกษตรกรหรือประมงพื้นบ้านให้เกื้อกูลและมีความสุขร่วมกัน

ข้าวใหม่ปลามัน

จ.สมุทรสงคราม

สร้างเครือข่ายร่วมกับชุมชนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิต รับซื้อผลผลิตจากชุมชน ขณะที่ชุมชนรับซื้อเศษอาหารเพื่อนำไปเลี้ยงสัตว์ หรือซื้อเปลือกหอย เปลือกกุ้ง ปู เพื่อถมถนนทางเข้าบ่อเลี้ยงปลา

นอกจากนั้น การสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือการได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานของรัฐและเอกชน จัดว่ามีความสำคัญ เช่นกัน เช่น

สวนสุภัทราแลนด์

จ.ระยอง

ร่วมมือกับทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการติดตั้งเครื่องผลิตไบโอแก๊ส

ชุมชนชาญ รีสอร์ท

จ.สมุทรสงคราม

สร้างความร่วมมือกับ SCG เพื่อมาให้ความรู้ด้านการคัดแยกขยะ และโครงการเครื่องย่อยขยะ จากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

เริ่มจากตรงไหนดี ?

การเริ่มต้นปรับธุรกิจได้ดำเนินไปตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ไม่ต้องเปลี่ยนทุกอย่าง 100% ทำเท่าที่เราทำได้ ค่อยๆ ปรับและเรียนอยู่ตลอดเวลา ไปดูตัวอย่างธุรกิจที่ปรับตัวตามความพร้อมของตนเอง สามารถกำหนดแนวทางที่ทำได้เลย

สถานประกอบการ

กำหนดแนวทางที่ทำได้เลย

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

โรงแรม ปกาสัย รีสอร์ท จ.กระบี่

- ❖ ลด เลิก บรรจุภัณฑ์ ประเภทใช้แล้วทิ้ง
- ❖ กัดแทนด้วยผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ❖ อุดหนุนแหล่งผลิตในท้องถิ่นเพื่อลดการขนส่ง ลดบรรจุภัณฑ์
- ❖ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะ จัดให้มีจุดแยกขยะหรือธนาคารขยะ

- ❖ บุคลากรระดับผู้บริหาร
- ❖ พนักงานบริการ
- ❖ แม่บ้านและคนสวน
- ❖ ชุมชนรอบข้าง
- ❖ ชาวประมง

โรงแรม สวนสามพราน จ.นครปฐม

- ❖ สนับสนุนวัตถุดิบจากเกษตรกรอินทรีย์ และผู้ผลิตอาหารปลอดภัยให้ครัวโรงแรม
- ❖ มีจุดคัดแยกขยะตามจุดต่าง ๆ ในโรงแรมและห้องพัก
- ❖ เปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกและผลิตภัณฑ์ในห้องพัก เป็นแบบ refill และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ❖ ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแก่พนักงานและเกษตรกรในเครือข่าย
- ❖ หมุนเวียนทรัพยากรตามความสามารถ และทรัพยากรที่ทำได้ เช่น เศษอาหารนำมาทำน้ำหมักหรือปุ๋ยชีวภาพ

- ❖ เกษตรกรอินทรีย์และผู้ผลิตอาหารปลอดภัยรอบๆ โรงแรม
- ❖ พนักงานบริการและพนักงานในเรือสามพราน
- ❖ แม่บ้านและคนสวน

ข่าวใหม่ปลามัน จ.สมุทรสงคราม

- สนับสนุนวัตถุดิบจากชุมชนโดยตรง
- ส่งต่อเศษอาหารให้เกษตรกรนำไปเลี้ยงสัตว์
- คัดแยกขยะ และจัดการปลายทางให้ถูกต้อง
- สร้างแรงจูงใจด้วยรายได้พิเศษจากการคัดแยกและขายขยะให้พนักงาน
- ใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟางข้าว ไบโอฟลาสติก

- ชุมชนและเกษตรกรรอบๆ อัมพวา
- พนักงานบริการ
- แม่บ้าน

ดูนิชชาล รีสอร์ท จ.สมุทรสงคราม

- ที่พักสะอาด และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- มีจุดแยกขยะตามรีสอร์ต และจัดการปลายทางให้ถูกต้อง
- พยายามหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ ให้คุ้มค่า เช่น เปลือกไข่ ใช้แทนภาชนะพลาสติกทำวุ้นแมงลัก เปลี่ยนสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บรรจุภัณฑ์แบบ refill

- ชุมชนและเกษตรกร
- พนักงานบริการ
- แม่บ้านและคนสวน
- เทศบาล

6

เช็คลิสต์ เริ่มก่อน ได้เปรียบ

ภายหลังจากการประเมินความสามารถและทรัพยากรที่มี หมายถึงบุคคลซึ่งเป็นหนึ่งในส่วนขับเคลื่อนเป้าหมายให้เกิดความสำเร็จ อย่าลืมกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการวัดผลการเปลี่ยนแปลงภายหลัง แต่หากจะต้องแนะนำหนึ่งอย่างเพื่อการเริ่มต้น การจัดการขยะ จัดเป็นหนึ่งในเรื่องที่เขาใจง่ายที่สุด ต้นทุนน้อย เห็นผลชัดเจน และเริ่มทำได้ทันที

อ้างอิง

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). “สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวเดือนธันวาคม 2562 (อินเทอร์เน็ต)” สืบค้นจาก <https://www.mots.go.th>.

กรมควบคุมมลพิษ. (2560). สืบค้นจาก <https://thaimsw.pcd.go.th>.

เอสซีจี. (2563). Waste to Wealth เงินทองจากกองขยะ: ถอดบทเรียนการจัดการขยะตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน.

Royer, Sarah-Jeanne. (2018). “เมื่อพลาสติกไม่เพียงแต่ทำลายมหาสมุทร หากยังปล่อยก๊าซเรือนกระจก” สืบค้นจาก www.greenpeace.org/thailand/story/2378/plastic-emission.

UN Environment Programme. (2564). “Food Waste Index Report 2021”.

World Economic Forum. (2022). Ecuador Partners with World Economic Forum in Fight Against Plastic Pollution. สืบค้นจาก <https://www.weforum.org/press/2022/09/ecuador-partners-with-world-economic-forum-in-fight-against-plastic-pollution/19-Sep-2022>.

หอการค้าไทย
THE THAI CHAMBER OF COMMERCE
สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
BOARD OF TRADE OF THAILAND

ผู้สนับสนุนหลักและผู้ผลิต

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด

บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

UTCC University of the Thai Chamber of Commerce
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ผู้สนับสนุน

บริษัท บี.กริม เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท โอเชียนกลาส จำกัด (มหาชน)

บริษัท ไทยยูเนียน กรุ๊ป จำกัด

บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) | บริษัท ไทยน้ำทิพย์ จำกัด

องค์กรร่วมในคณะกรรมการเศรษฐกิจหมุนเวียนและสิ่งแวดล้อม

บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)

บริษัท โตโฮไฟม (ไทยแลนด์) จำกัด

บริษัท ที.ซี.ฟาร์มาซูติคอล อุตสาหกรรม จำกัด

บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)

บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ แคน จำกัด

บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท บริดจิสโตนบรีดเจอร์ จำกัด

บริษัท แบรินดีชั่นโตรี (ประเทศไทย) จำกัด

SB THAILAND Sustainable Brands Thailand

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

บริษัท บิรราช จำกัด

บริษัท มิตรเทคมีคัลลอสซิสแก๊นก์ จำกัด

บริษัท มิตรผลไบโอฟูเอล จำกัด

บริษัท ยูนิสเอร์ ไทย เทรดดิ้ง จำกัด

สามพราน ริเวอร์ไซด์

บริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด

สมาคมธุรกิจไม้

สมาคมโรงแรมไทย

ผู้ประกอบการรุ่นใหม่หอการค้าไทย (YEC)

